

Warszawa, 17 marca 2021 r.

Raport z konsultacji publicznych

W ramach opinii i konsultacji publicznych projekt został skierowany do Biura Informacji Kredytowej, Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszenia Sędziów „Themis”, Fundacji Polskie Towarzystwo Prawnicze Opus Iuris, Stowarzyszenia Sędziów Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych, Krajowej Izby Doradców Restrukturyzacyjnych, Stowarzyszenia Syndyków Polskich, Stowarzyszenia Praktyków Restrukturyzacji, Instytutu Allerhanda w Krakowie, Instytutu Prawa Upadłościowego i Restrukturyzacyjnego Uczelni Łazarskiego, Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Izby Radców Prawnych, Krajowej Rady Notarialnej, Krajowej Rady Komorniczej, Związku Banków Polskich, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych, Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej, organizacji Pracodawców RP, Business Center Club, Krajowej Izby Gospodarczej, Związku Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Związku Rzemiosła Polskiego, Porozumienia Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych, Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, Polskiej Rady Biznesu, Poczty Polskiej S.A., Federacji Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Krajowego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Ad Rem”, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Polskiego Związku Instytucji Pożyczkowych, Komisji Nadzoru Finansowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Prokuraturii Generalnej, Sądowi Najwyższemu, Krajowej Radzie Sądownictwa, Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Nacelnemu Sądowi Administracyjnemu, Prokuratorowi Krajowemu, i sądom apelacyjnym.

Termin przedstawienia stanowiska lub opinii określono do dnia 24 lutego 2021 roku.

Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wskazał, że projekt rozporządzenia zdaje się w ogóle nie odnosić do kwestii związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa przetwarzanych danych, biorąc pod uwagę, że dane przetwarzane w tym systemie (np. numer PESEL) uznawane

są przez polski organ nadzorczy w obszarze ochrony danych osobowych, za informacje o istotnym znaczeniu dla podmiotu danych, które powinny być odpowiednio chronione przed nieuprawnionym dostępem. Trudno zatem powiedzieć, na podstawie przedłożonego projektu, jak właściwie realizowana będzie ustawowa konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych osobowych.

Odnosząc się do powyższej kwestii to należy podkreślić, że w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych (dalej: RODO) wskazano, że prawo do ochrony danych osobowych nie jest prawem bezwzględny; należy je postrzegać w kontekście jego funkcji społecznej i wyważyć względem innych praw podstawowych w myśl zasady proporcjonalności. W art. 5 powołanego wyżej Rozporządzenia wskazano, że dane osobowe muszą być: a) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą („zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość”); b) zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami („ograniczenie celu”).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 RODO przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy – i w takim zakresie, w jakim – spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków: a) osoba, której dane dotyczą wyraziła zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych w jednym lub większej liczbie określonych celów; b) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy; c) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze; d) przetwarzanie jest niezbędne do ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, lub innej osoby fizycznej; e) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi; f) przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią, z wyjątkiem sytuacji, w których nadrzędny charakter wobec tych interesów mają interesy lub podstawowe prawa i wolności osoby, której dane dotyczą, wymagające ochrony danych osobowych, w szczególności gdy osoba, której dane dotyczą, jest dzieckiem.

Przetwarzanie danych osobowych zamieszczanych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym. W interesie publicznym jest bowiem zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego i to nie tylko w sferze działalności gospodarczej. Ochrona słuszných interesów uczestników obrotu prawnego wymaga umożliwienia im dostępu do informacji o podmiotach, które są na tyle zadłużone, że prowadzone przeciwko nim egzekucje są bezskuteczne albo wszczęto wobec nich postępowania restrukturyzacyjne albo ogłoszono wobec nich upadłość. Obywatele mają bowiem prawo do informacji o okolicznościach istotnych dla ich sfery prawnej, a do takich informacji z całą pewnością należy zaliczyć informacje o wypłacalności uczestnika obrotu prawnego.

W zakresie dotyczącym postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych przetwarzanie danych osobowych jest dodatkowo realizacją obowiązku wynikającego z prawa unijnego. W Preambule Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 141 z 5.6.2015, str. 19) wskazano, że „Aby poprawić informowanie odpowiednich wierzycieli i sądów oraz zapobiec wszczynaniu równoległych postępowań upadłościowych, państwa członkowskie powinny mieć obowiązek ogłaszania w publicznie dostępnych rejestrach elektronicznych odpowiednich informacji o sprawach dotyczących transgranicznej upadłości.” Obowiązek utworzenia rejestru upadłości, w którym będą umieszczane dane osobowe jest wprost przewidziany w art. 24 przywołanego Rozporządzenia.

Dane, które mają zostać ujawniane w Rejestrze muszą w sposób jednoznaczny identyfikować dłużnika, a jednocześnie pozwalać na stosunkowo łatwe wyszukiwanie. W związku z powyższym niezbędne jest ujawnianie w Rejestrze numerów Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (numery PESEL). Numer PESEL stanowi „krajowy numer identyfikacyjny” w rozumieniu art. 87 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), co do którego to „krajowego numeru identyfikacyjnego” powołany przepis cytowanego rozporządzenia wprowadza dla państw członkowskich wymaganie, by jego przetwarzanie odbywało się z zachowaniem odpowiednich zabezpieczeń praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Ujawnianie numeru PESEL w Krajowym Rejestrze Zadłużonych jest niezbędne dla zagwarantowania rzetelności informacji udostępnianych za pośrednictwem Krajowego Rejestru Zadłużonych gdyż jest to –

w odniesieniu do osób fizycznych – jedyny pewny i wiarygodny sposób identyfikacji danej osoby. Zaniechanie ujawniania numeru PESEL całkowicie uniemożliwiłoby funkcjonowanie Krajowego Rejestru Zadłużonych w odniesieniu do osób fizycznych.

Tworząc Krajowy Rejestr Zadłużonych, który ma stanowić zarówno dla osób fizycznych jak i obrotu gospodarczego istotne źródło informacji o podmiotach, które nie regulują swoich zobowiązań, niezbędne jest uwzględnienie negatywnych doświadczeń wynikających z funkcjonowania Rejestru Dłużników Niewypłacalnych (RDN). Pomimo, że RDN był rejestrem publicznym i ogólnodostępnym, realna możliwość sprawdzenia konkretnego podmiotu w tym rejestrze była niewielka, albowiem niezbędne było podanie numeru, pod jakim podmiot został wpisany w RDN. Wnioskodawca musiał zatem najpierw wiedzieć, że dany podmiot jest wpisany do RDN i pod jakim numerem, a dopiero później mógł uzyskać potwierdzenie tego faktu w postaci informacji udzielonej przez Centralną Informację RDN KRS. Rozwiązanie takie należy uznać za błędne. Jeżeli bowiem osoba trzecia chce sprawdzić swojego kontrahenta, to właśnie dlatego, że nie wie ona, czy kontrahent ten ma problem z regulowaniem swoich zobowiązań.

W związku z powyższym, niezbędne jest takie określenie kryteriów wyszukiwania podmiotu w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, aby - po pierwsze była to informacja łatwo dostępna, po drugie – wyszukiwanie miało charakter pewny. Kryteriami takimi są m.in. numery identyfikacyjne NIP, PESEL. W odniesieniu do osób fizycznych jedynie numer PESEL jest pewnym i jednoznacznym identyfikatorem. Wskazanie numeru PESEL pozwoli w sposób szybki i łatwy ustalić, czy dana osoba figuruje w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Zastosowanie innego identyfikatora np. imienia i nazwiska, choć dopuszczalne - może skutkować uzyskaniem kilkunastu lub nawet kilkudziesięciu wyników wyszukiwania, a zatem uzyskaniem informacji o zupełnie innych osobach, którymi wyszukujący nie jest zainteresowany. Podanie numeru PESEL służy również ochronie danych innych osób ujawnionych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Innymi słowy wskazanie kryteriów wyszukiwania podmiotu w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, aby - po pierwsze była to informacja łatwo dostępna, po drugie – wyszukiwanie miało charakter pewny, realizuje obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych osobowych przy jednoczesnej realizacji zasady ochrony obrotu prawnego.

Wątpliwości Prezesa Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu budzi § 5 i 6 projektu rozporządzenia w odniesieniu do treści art. 11 ust. 11 ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (dalej jako KRZ), bowiem wprost wskazuje, że „zgromadzone w Rejestrze dane, których ujawniania zaprzestano, mogą być, po pozbawieniu tych danych cech identyfikujących

osobę, udostępniane i wykorzystywane do badań naukowych, a także do celów statystycznych. Udostępnione dane można wykorzystać wyłącznie zgodnie z przeznaczeniem, dla którego zostały udostępnione". Rozporządzenie nie określa zaś tak naprawdę, jak dane podlegające udostępnieniu mają być pozbawiane cech identyfikujących osobę i jak mają być bezpiecznie udostępniane (w § 5 wskazuje się nośnik danych, którym może być np. płyta CD), aby czynności te zapewniały bezpieczeństwo przetwarzanych danych. Dodatkowo, art. 11 ust. 11 KRZ określa kompetencję ujawniania dla celów statystycznych i naukowych, wyłącznie danych, których ujawniania w Rejestrze zaprzestano, co nie znajduje wyrażnego odzwierciedlenia w treści § 5 i 6 projektu rozporządzenia. Nie wskazano tam choćby, w jaki sposób dane będą weryfikowane pod kątem zakresu ich ujawniania tak, aby wyeliminować ryzyko udostępnienia zbyt szerokiego wolumenu tych danych albo danych, których w oparciu o art. 11 ust. 11 KRZ udostępnić nie można.

W tym miejscu należy podkreślić, że w art. 11 ust. 11 KRZ uregulowano kwestię przetwarzania i wykorzystywania danych zgromadzonych w Rejestrze, które zaprzestały być ujawniane, do badań naukowych oraz do celów statystycznych. Dane, które nie są już ujawniane w Rejestrze nie są bowiem z niego usuwane w sposób trwały, ale nie są też już ujawniane w Rejestrze. Po zaprzestaniu ujawniania dane te mogą być przetwarzane i wykorzystywane po pozbawieniu tych danych informacji identyfikujących osobę do badań naukowych i statystycznych. Dane takie nie stanowią danych osobowych. Przechowywanie danych jest niezbędne dla zapewnienia możliwości dokonywania analiz naukowych i statystycznych obowiązującego prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego, podejmowania decyzji o konieczności nowelizacji w celu usunięcia rozwiązań, co do których przeprowadzone analizy wykazą nieskuteczność, prowadzenia badań prawnoporównawczych dokonujących oceny efektywności prawa polskiego na tle innych porządków prawnych. Ponadto należy podkreślić, że pozbawienie tych danych informacji identyfikujących osobę będzie się odbywało w sposób automatyczny, czyli zostanie wykluczone ryzyko udostępnienia zbyt szerokiego wolumenu tych danych albo danych, których w oparciu o art. 11 ust. 11 KRZ udostępnić nie można.

Komisja Nadzoru Finansowego zaproponowała w zakresie ujawnianych informacji, wskazanych w art. 8 KRZ rozszerzenie kryteriów wyszukiwania danych, o których mowa w § 3 pkt 6 projektu, o imię i nazwisko, firmę, numer identyfikacji podatkowej (NIP) lub sygnaturę akt sprawy. W ocenie KNF brak jest podstaw do zawężania kryteriów wyszukiwania jedynie do numeru PESEL ze względu na szczególne znaczenie rejestru (długi alimentacyjne).

Odnosząc się do powyższego postulatu to na wstępie należy podkreślić, że w zakresie danych ujawnianych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych na podstawie art. 8 KRZ nie ujawnia się takich informacji jak firma czy też numer identyfikacji podatkowej (NIP). W związku z tym informacje te nie mogą stanowić kryterium wyszukiwania osób fizycznych będących dłużnikami alimentacyjnymi. Ponadto należy podkreślić, że dane, które mają zostać ujawniane w Krajowym Rejestrze Zadłużonych muszą w sposób jednoznaczny identyfikować dłużnika, a jednocześnie pozwalać na stosunkowo łatwe wyszukiwanie. W związku z powyższym niezbędne jest w stosunku do osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej poprzestanie na kryterium wyszukiwania danych w Rejestrze, którym jest numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (numery PESEL). Rozszerzenie kryteriów wyszukiwania danych ujawnionych w Rejestrze w stosunku do osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej skutkowałoby naruszeniem zasady proporcjonalności wyrażonej w RODO. Zastosowanie innego kryterium np. imienia i nazwiska, może skutkować uzyskaniem kilkunastu lub nawet kilkudziesięciu wyników wyszukiwania, a zatem uzyskaniem informacji o zupełnie innych osobach, którymi wyszukujący nie jest zainteresowany. Kryterium wyszukiwania, którym jest numer PESEL służy również ochronie danych innych osób ujawnionych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych.

W odniesieniu do § 6 ust. 1 projektu KNF proponuje wskazanie terminu w jakim dane będą przekazywane do badań naukowych. Takie rozwiązanie usprawniłoby proces planowania i prowadzenia projektów badawczych przez jednostki naukowe. Dla przykładu, w przypadku grantów przyznawanych ze źródeł zagranicznych istotne znaczenie mają przewidziane w harmonogramach terminy ukończenia kolejnych faz projektów (tzw. *milestones, deliverables*).

Propozycja została uwzględniona poprzez wskazanie w treści § 6 ust. 1, że Minister Sprawiedliwości przekazuje dane do badań naukowych na wniosek w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych uznał, że zasadnym byłoby uzupełnienie § 5 ust. 1 i § 6 ust. 1 projektu rozporządzenia o sformułowanie, zgodnie z którym przekazanie danych do celów statystycznych i do badań naukowych może nastąpić po pozbawieniu tych danych cech identyfikujących osobę. Zdaniem Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych takie (postulowane) doprecyzowanie brzmienia § 5 ust. 1 i § 6 ust. 1 projektu rozporządzenia byłoby istotne z punktu widzenia - gwarantowanego przez przepisy o ochronie danych osobowych, w tym RODO - prawa osób, których dane są przetwarzane w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, do ochrony ich danych osobowych i nie stanowiłoby - w ocenie organu

nadzorczy - zbędnego powtórzenia art. 11 ust. 11 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Wprowadzenie do projektu rozporządzenia tej, porządkującej, zmiany, przyczyniłoby się zaś do zapewnienia zgodności tego projektu z zasadami przetwarzania danych osobowych: zgodności z prawem (art. 5 ust. 1 lit. a RODO), ograniczenia celu (art. 5 ust. 1 lit. b RODO) i minimalizacji danych (art. 5 ust. 1 lit. c RODO).

Uwaga uwzględniona.

Ponadto Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych podniósł, że podtrzymuje swoje obawy co do konstrukcji prawnej przyjętej w ustawie o KRZ, zgodnie z którą zamieszczone w Krajowym Rejestrze Zadłużonych numery PESEL podlegają upublicznieniu, są zatem jawne i publicznie dostępne. Ta jawność i publiczna dostępność numerów PESEL w Krajowym Rejestrze Zadłużonych nie tylko nie daje się pogodzić z -statuowaną w art. 87 RODO - zasadą, by przetwarzanie „krajowego numeru identyfikacyjnego” (jakim jest numer PESEL) odbywało się z zachowaniem odpowiednich zabezpieczeń praw i wolności osoby, której dane dotyczą, lecz - przede wszystkim - rodzi poważne zagrożenia dla osób, których numer PESEL zostanie za pośrednictwem Krajowego Rejestru Zadłużonych upubliczniony. W pierwszej kolejności zwrócić należy uwagę na, istotnie podwyższone z powodu wybuchu epidemii COVID-19, ryzyko kradzieży tożsamości. Osoba, której numer PESEL zostanie upubliczniony za pośrednictwem Krajowego Rejestru Zadłużonych, zostaje też de facto pozbawiona prawa do usunięcia danych „prawa do bycia zapomnianym”¹ (art. 17 RODO), także po wygaśnięciu lub spłacie wierzytelności, która była podstawą ujawnienia informacji o niej w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Ze względu na specyfikę sieci Internet raz zamieszczony w niej numer PESEL będzie w niej dostępny przez czas nieograniczony, przy jedynie iluzorycznej możliwości jego trwałego usunięcia. Tym samym osoba, której ta dana osobowa dotyczy, przez czas nieokreślony ponosić będzie ryzyko nieuprawnionego profilowania i przetwarzania jej danych niezgodnie z pierwotnym celem ich zebrania.

Wszystkie przedstawione wyżej wątpliwości organ nadzorczy sygnalizował projektodawcy, a następnie ustawodawcy, jednakże jego zastrzeżenia nie zostały uwzględnione w trakcie procesu legislacyjnego obejmującego ustawę KRZ. Nie mogąc zatem z przyczyn formalnoprawnych zakwestionować przepisów projektu rozporządzenia przewidujących wyszukiwanie danych ujawnionych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych na podstawie numeru PESEL, organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych, wypełniając swoje zadanie

¹ W przedmiocie tego prawa, jeszcze przed uchwaleniem RODO, wypowiedział się Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej - wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 13 maja 2014 r. w sprawie C-131/12 Google Spain SL, Google Inc. vs Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González.

z art. 57 ust. 1 lit. c RODO oraz korzystając z możliwości wypowiedzi na każdym etapie procesu legislacyjnego, w tym również na etapie opiniowania projektu rozporządzenia, ponownie zwraca uwagę na poważne i budzące istotne ryzyka konsekwencje unormowań odnoszących się do numerów PESEL przyjętych w ustawie z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych.

Odnosząc się do powyższej kwestii to należy podkreślić, że w RODO wskazano, że prawo do ochrony danych osobowych nie jest prawem bezwzględnym; należy je postrzegać w kontekście jego funkcji społecznej i wyważyć względem innych praw podstawowych w myśl zasady proporcjonalności. W art. 5 RODO wskazano, że dane osobowe muszą być: a) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą („zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość”); b) zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami („ograniczenie celu”).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 RODO przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy – i w takim zakresie, w jakim – spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków: a) osoba, której dane dotyczą wyraziła zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych w jednym lub większej liczbie określonych celów; b) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy; c) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze; d) przetwarzanie jest niezbędne do ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, lub innej osoby fizycznej; e) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi; f) przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią, z wyjątkiem sytuacji, w których nadrzędny charakter wobec tych interesów mają interesy lub podstawowe prawa i wolności osoby, której dane dotyczą, wymagające ochrony danych osobowych, w szczególności gdy osoba, której dane dotyczą, jest dzieckiem.

Przetwarzanie danych osobowych zamieszczanych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym. W interesie publicznym jest bowiem zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego i to nie tylko w sferze działalności gospodarczej. Ochrona słuszných interesów uczestników obrotu

prawnego wymaga umożliwienia im dostępu do informacji o podmiotach, które są na tyle zadłużone, że prowadzone przeciwko nim egzekucje są bezskuteczne albo wszczęto wobec nich postępowania restrukturyzacyjne albo ogłoszono wobec nich upadłość. Obywatele mają bowiem prawo do informacji o okolicznościach istotnych dla ich sfery prawnej, a do takich informacji z całą pewnością należy zaliczyć informacje o wypłacalności uczestnika obrotu prawnego.

W zakresie dotyczącym postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych przetwarzanie danych osobowych jest dodatkowo realizacją obowiązku wynikającego z prawa unijnego. W Preambule Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 141 z 5.6.2015, str. 19) wskazano, że „Aby poprawić informowanie odpowiednich wierzycieli i sądów oraz zapobiec wszczynaniu równoległych postępowań upadłościowych, państwa członkowskie powinny mieć obowiązek ogłaszania w publicznie dostępnych rejestrach elektronicznych odpowiednich informacji o sprawach dotyczących transgranicznej upadłości.” Obowiązek utworzenia rejestru upadłości, w którym będą umieszczane dane osobowe jest wprost przewidziany w art. 24 przywołanego Rozporządzenia.

Dane, które mają zostać ujawniane w Rejestrze muszą w sposób jednoznaczny identyfikować dłużnika, a jednocześnie pozwalać na stosunkowo łatwe wyszukiwanie. W związku z powyższym niezbędne jest ujawnianie w Rejestrze numerów PESEL. Numer PESEL stanowi „krajowy numer identyfikacyjny” w rozumieniu art. 87 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), co do którego to „krajowego numeru identyfikacyjnego” powołany przepis cytowanego rozporządzenia wprowadza dla państw członkowskich wymaganie, by jego przetwarzanie odbywało się z zachowaniem odpowiednich zabezpieczeń praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Ujawnianie numeru PESEL w Krajowym Rejestrze Zadłużonych jest niezbędne dla zagwarantowania rzetelności informacji udostępnianych za pośrednictwem Krajowego Rejestru Zadłużonych gdyż jest to – w odniesieniu do osób fizycznych – jedyny pewny i wiarygodny sposób identyfikacji danej osoby. Zaniechanie ujawniania numeru PESEL całkowicie uniemożliwiłoby funkcjonowanie Krajowego Rejestru Zadłużonych w odniesieniu do osób fizycznych.

Tworząc Krajowy Rejestr Zadłużonych, który ma stanowić zarówno dla osób fizycznych jak i obrotu gospodarczego istotne źródło informacji o podmiotach, które nie regulują swoich zobowiązań, niezbędne jest uwzględnienie negatywnych doświadczeń wynikających z funkcjonowania Rejestru Dłużników Niewypłacalnych (RDN). Pomimo, że RDN był rejestrem publicznym i ogólnodostępnym, realna możliwość sprawdzenia konkretnego podmiotu w tym rejestrze była niewielka, albowiem niezbędne było podanie numeru, pod jakim podmiot został wpisany w RDN. Wnioskodawca musiał zatem najpierw wiedzieć, że dany podmiot jest wpisany do RDN i pod jakim numerem, a dopiero później mógł uzyskać potwierdzenie tego faktu w postaci informacji udzielonej przez Centralną Informację RDN KRS. Rozwiązanie takie należy uznać za błędne. Jeżeli bowiem osoba trzecia chce sprawdzić swojego kontrahenta, to właśnie dlatego, że nie wie ona, czy kontrahent ten ma problem z regulowaniem swoich zobowiązań.

W związku z powyższym, niezbędne jest takie określenie kryteriów wyszukiwania podmiotu w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, aby - po pierwsze była to informacja łatwo dostępna, po drugie – wyszukanie miało charakter pewny. Kryteriami takimi są m.in. numery identyfikacyjne NIP, PESEL. W odniesieniu do osób fizycznych jedynie numer PESEL jest pewnym i jednoznacznym identyfikatorem. Wskazanie numeru PESEL pozwoli w sposób szybki i łatwy ustalić, czy dana osoba figuruje w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Zastosowanie innego identyfikatora np. imienia i nazwiska, choć dopuszczalne - może skutkować uzyskaniem kilkunastu lub nawet kilkudziesięciu wyników wyszukiwania, a zatem uzyskaniem informacji o zupełnie innych osobach, którymi wyszukujący nie jest zainteresowany. Podanie numeru PESEL służy również ochronie danych innych osób ujawnionych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Innymi słowy wskazanie kryteriów wyszukiwania podmiotu w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, aby - po pierwsze była to informacja łatwo dostępna, po drugie – wyszukanie miało charakter pewny, realizuje obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych osobowych przy jednoczesnej realizacji zasady ochrony obrotu prawnego.

Ponadto odnosząc się do stwierdzenia, że osoba, której numer PESEL zostanie upubliczniony za pośrednictwem Krajowego Rejestru Zadłużonych, zostaje też *de facto* pozbawiona prawa do usunięcia danych „prawa do bycia zapomnianym” (art. 17 RODO), także po wygaśnięciu lub spłacie wierzytelności, która była podstawą ujawnienia informacji o niej w Krajowym Rejestrze Zadłużonych to należy podkreślić, że zgodnie z art. 11 ust. 8 KRZ, komornik, a w przypadkach, o których mowa w art. 9 ust. 2 i 3, Szef Krajowej Administracji Skarbowej, właściwy naczelnik urzędu skarbowego, właściwy dyrektor oddziału Zakładu

Ubezpieczeń Społecznych albo sąd niezwłocznie zmieniają albo usuwają z urzędu lub na wniosek podmiotu ujawnionego w Rejestrze dane błędne. Przepis art. 11 ust. 9 KRZ stanowi, że komornik, a w przypadkach, o których mowa w art. 9 ust. 2 i 3, Szef Krajowej Administracji Skarbowej, właściwy naczelnik urzędu skarbowego, właściwy dyrektor oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo sąd niezwłocznie zmieniają albo usuwają z urzędu lub na wniosek podmiotu ujawnionego w Rejestrze dane, o których mowa w art. 7 i art. 8, gdy po ich ujawnieniu zobowiązanie wygasło albo zapadły orzeczenie sądowe lub decyzja administracyjna, z których wynika, że ujawniona w Rejestrze wierzytelność nie istnieje lub wygasło zobowiązanie, z którego ona wynika, albo gdy tytuł wykonawczy, który stanowił podstawę ujawnienia, został prawomocnym orzeczeniem sądu pozbawiony wykonalności. Wygaśnięcie zobowiązania musi być stwierdzone orzeczeniem lub zaświadczeniem właściwego organu lub oświadczeniem wierzyciela. W projekcie ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych oraz niektórych innych ustaw (UC29) zmieniony zostanie przepis art. 11 ust. 8 i 9 KRZ. Celem zmiany tych przepisów jest rozszerzenie katalogu podmiotów, na których nałożono obowiązek niezwłocznej zmiany albo usunięcia z urzędu lub na wniosek podmiotu ujawnionego w Rejestrze informacji błędnych lub nieaktualnych o organ, który wypłacił świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów. Zgodnie bowiem z art. 51 ust. 4 Konstytucji RP (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.), każdy ma prawo żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych lub niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą.

Krajowa Rada Komornicza (KRK) przedstawiła stanowisko, że w zakresie sposobu zamieszczania danych w Rejestrze projekt rozporządzenia nie zawiera żadnych regulacji. Zdaniem KRK treść § 2 projektu stanowi powtórzenie regulacji zawartej w art. 9 ustawy o KRZ, a zatem nie wprowadza żadnych nowych rozwiązań prawnych. W tym miejscu należy podkreślić, że art. 9 ustawy o KRZ nie precyzuje, czy przedmiotowe dane mają być zamieszczane w Rejestrze w sposób automatyczny, czy też w sposób manualny. Również w uzasadnieniu do ustawy kwestia ta nie została wprost określona. Przepis ten określa, kto i jakim kanałem dokonuje zamieszczenia przedmiotowych danych w Rejestrze. Natomiast w treści § 2 projektu kwestia ta została dookreślona. Ponadto należy podkreślić, że procedura zamieszczania danych w Rejestrze w sposób manualny będzie procedurą sformalizowaną, czyli dane będą zamieszczane w Rejestrze z wykorzystaniem udostępnionych w systemie Krajowego Rejestru Zadłużonych dedykowanych formularzy do wprowadzania danych przez użytkownika reprezentującego organ zobowiązany do zamieszczania przedmiotowych danych. W związku z tym nie zachodzi ryzyko, że użytkownik reprezentujący organ zobowiązany do zamieszczania

danych w Rejestrze, zamieści dane sposób nie właściwy, czyli w nie właściwej strukturze Rejestru. W konsekwencji nie ma potrzeby szczegółowego regulowania tej kwestii w projekcie rozporządzenia.

Zdaniem KRK co do sposobu przetwarzania i ujawniania danych zawartych w Rejestrze projekt rozporządzenia również nie przewiduje żadnych szczególnych rozwiązań. Na temat sposobu przetwarzania brak jest jakichkolwiek regulacji. Co do zaś sposobu ujawniania danych zawartych w rejestrze ponownie w rozporządzeniu powiela się regulację ustawową zawartą w art 12 ust 1 ustawy, poprzez zapis, że „Na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości można zapoznać się zdanymi ujawnionymi w Rejestrze” (§ 3 ust. 1 projektu). Dodatkowo w projekcie przewiduje się regulację dotyczącą kryteriów wyszukiwania danych ujawnionych w Rejestrze, co trudno uznać za sposób przetwarzania czy sposób ujawniania danych.

Odnosząc się do powyższej uwagi to należy wskazać, że zgodnie z art. 4 pkt. 2) RODO „przetwarzanie” oznacza operację lub zestaw operacji wykonywanych na danych osobowych lub zestawach danych osobowych w sposób zautomatyzowany lub niezautomatyzowany, taką jak zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie. W świetle powyższej definicji nie ulega wątpliwości, że projektowane przepisy dotyczą kwestii przetwarzania danych.

Według KRK regulacja dotycząca o której mowa w art. 11 ust. 11 ustawy zamieszczona została w § 5 i 6 projektu. Zgodnie z treścią art 11 ust. 11 ustawy „zgromadzone w Rejestrze dane, których ujawniania zaprzestano, mogą być, po pozbawieniu tych danych cech identyfikujących osobę, udostępniane wykorzystywane do badań naukowych, a także do celów statystycznych. Udostępnione dane można wykorzystać wyłącznie zgodnie z przeznaczeniem, dla którego zostały udostępnione”. Przedmiotowe rozwiązanie spełnia wymagania uregulowane w niezaimplementowanym rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1807 z dnia 14 listopada 2018 r w sprawie ram swobodnego przepływu danych nieosobowych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L Nr 303 s. 59) Według zaś § 5 projektu dane przekazuje się do celów statystycznych komórce organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości, która wykonuje zadania z zakresu statystyki publicznej związane z działalnością Ministra Sprawiedliwości w rozumieniu ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 443 i 1486). Bezpodstawnie zawęży się w projekcie rozporządzenia możliwość przekazywania danych w celach statystycznych wyłącznie „komórce organizacyjnej

Ministra Sprawiedliwości". Ustawa nie zawiera żadnego ograniczenia podmiotowego, ani też nie upoważnia organu wykonawczego do takiego określenia.

W tym miejscu należy podkreślić, że Rejestr jest jawny i każdy może zapoznać się z danymi ujawnionymi w tym Rejestrze. Po drugie podmiot w tym zakresie może na zasadach ogólnych wystąpić do właściwej komórki Ministerstwa Sprawiedliwości, która wykonuje zadania z zakresu statystyki publicznej związane z działalnością Ministra Sprawiedliwości w rozumieniu ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 443 i 1486).

KRK podniosła, że przepis § 6 projektu określa, że Minister Sprawiedliwości przekazuje bezpłatnie dane do badań naukowych na wniosek oraz wskazuje na elementy wniosku o przekazanie danych do badań naukowych. Brak jest regulacji dotyczącej trybu i sposobu przetwarzania oraz przekazywania danych, zasad dostępu do danych nieosobowych, rozwijania ich ram przepływu, otwierania danych publicznych, kompletności i jakości danych, jak i trybu kontroli i standaryzacji danych. Nie sposób uznać, że zamiarem ustawodawcy było przeniesienie do aktu wykonawczego jedynie zapisu o nieodpłatności i warunkach wniosku.

W ocenie projektodawcy proponowane rozwiązania są wystarczające.

Poczta Polska S. A. wskazała, że ustawa KRZ oraz projekt rozporządzenia, nie doprecyzowują dokładnie, w jakich terminach zamieszczane są informacje przez odpowiednie instytucje w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Używane sformułowanie "niezwłocznie" jest mało precyzyjne i nieskonkretyzowane, co może skutkować pozyskaniem z Rejestru nieaktualnych informacji. Podmioty korzystające z Rejestru powinny posiadać aktualną informacje w zakresie podmiotów zadłużonych. Odnosząc się do powyższej uwagi to należy podkreślić, że ustawa o KRZ nakłada na podmioty zamieszczenie danych w Rejestrze obowiązek zamieszczenia bez zbędnej zwłoki.

W ocenie projektodawcy wprowadzenie do projektu rozporządzenia terminów do zamieszczenia danych w Rejestrze, nie rozwiąże ewentualnego problemu opóźnień w tym zakresie, gdyż byłby to termin o charakterze instrukcyjnym.

Zdaniem Poczty Polskiej S.A. w celu usprawnienia weryfikacji danych przez wierzycieli/potencjalnych wierzycieli, którzy współpracują ze znaczną liczbą podmiotów, Rejestr powinien prezentować również dane opublikowane w danym dniu i z danego zakresu wszystkie informacje tj. wyszukiwanie danych powinno następować nie tylko poprzez takie kryteria, jak np. nr PESEL, nr KRS, ale Rejestr również powinien udostępniać/prezentować zbiorcze informacje, które pojawiły się w danym dniu w Rejestrze. Powyższe rozwiązanie umożliwi wierzycielom zoptymalizowanie procesu identyfikacji swoich obecnych i przyszłych

kontrahentów, którzy figurują w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Co istotne powinna również istnieć możliwość pobrania tych danych w formacie Excel.

Odnosząc się do powyższej kwestii to należy stwierdzić, że budowany system KRZ nie przewiduje powyższej funkcjonalności. Ponadto wprowadzenie takiego rozwiązania mogło być odczytane jako naruszenie zasady proporcjonalności w zakresie ochrony danych osobowych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) wskazał, że treść projektu skupia się jedynie na wskazaniu kanału przekazywania danych. Powyższe oznacza brak wiedzy po stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych co do sposobu zamieszczania danych, tj. układu i walidacji poszczególnych bloków, w których dane te będą umieszczane.

W ocenie projektodawcy projektowana regulacja jest wystarczająca, gdyż jeżeli zamieszczanie danych w Rejestrze nie będzie się odbywało w sposób automatyczny to dane będą zamieszczane w Rejestrze z wykorzystaniem udostępnionych w systemie Krajowego Rejestru Zadłużonych dedykowanych formularzy do wprowadzania danych przez użytkownika reprezentującego organ zobowiązany do zamieszczania przedmiotowych danych. W związku z tym nie zachodzi ryzyko, że użytkownik reprezentujący organ zobowiązany do zamieszczania danych w Rejestrze, zamieści dane sposób nie właściwy, czyli w nie właściwej strukturze Rejestru. W konsekwencji nie ma potrzeby szczegółowego regulowania tej kwestii w projekcie rozporządzenia.

ZUS wskazał, że zgodnie z art. 7 i 8 ustawy o KRZ, w Rejestrze należy wskazać tytuł wykonawczy. Ponieważ ustawodawca posłużył się liczbą pojedynczą, a nie posiadamy informacji o powtarzalności tego pola w Rejestrze, chcielibyśmy zasygnalizować, że z jednej strony Zakład dostrzega utrudnienia związane z wprowadzaniem do Rejestru kilkudziesięciu tytułów wykonawczych w ramach zastosowanego wobec jednego zobowiązanego środka egzekucyjnego, który okazał się bezskuteczny, z drugiej zaś wątpliwość budzi, czy system KRZ jest przygotowany na tego rodzaju obciążenie. Niewątpliwie bowiem wprowadzenie danych dotyczących jednego tytułu wykonawczego, w porównaniu z czasem potrzebnym na wprowadzenie tych danych w przypadku kilkunastu lub kilkudziesięciu tytułów podczas jednej sesji połączenia z KRZ, spowoduje obciążenie kanału przesyłu danych.

Odnosząc się do powyższej kwestii to należy wskazać, że jest to zagadnienie bardziej o charakterze technicznym, niż normatywnym. W pierwszym wydaniu systemu KRZ dla podmiotów zobowiązanych do zamieszczania w rejestrze informacji o umorzonych postępowaniach egzekucyjnych będzie zaimplementowany tylko graficzny interfejs użytkownika. Oznacza to, że pracownicy ZUS będą, w początkowej fazie eksploatacji systemu, musieli manualnie wprowadzać wymagane informacje. Konstrukcja formularza do

wprowadzania danych jest oparta o przepis, który wiąże jeden wpis jednym umorzonym postępowaniem, więc nie będzie możliwe posługiwanie się wskazaniem grupy tytułów wykonawczych.

Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej wnoszą uwagę, że projekt nie zawiera zapisu, że Minister Sprawiedliwości jest administratorem danych zgromadzonych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Kwestia ta została uregulowana w art. 12 ust. 2 ustawy o KRZ.

Zdaniem Pracodawców RP projekt nie zawiera ogólnego stwierdzenia, że w Rejestrze Zadłużonych ujawnia się informacje o:

a) osobach fizycznych, osobach prawnych oraz jednostkach organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, wobec których są albo były prowadzone postępowania:

- upadłościowe lub wtórne postępowania upadłościowe,
- zakończone prawomocnym orzeczeniem zakazu, o którym mowa w art. 373 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 2344),
- w przedmiocie uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego;

b) wspólnikach osobowych spółek handlowych, którzy ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;

c) osobach fizycznych, osobach prawnych oraz jednostkach organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną - wobec których umorzono postępowanie egzekucyjne prowadzone przez komornika sądowego, zwanego dalej "komornikiem", lub sąd z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych, albo umorzono postępowanie egzekucyjne prowadzone przez naczelnika urzędu skarbowego albo dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z uwagi na fakt, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne;

d) osobach fizycznych, wobec których toczy się egzekucja świadczeń alimentacyjnych oraz egzekucja należności budżetu państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, a które zalegają ze spełnieniem tych świadczeń za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Rozwiązanie to byłoby powtórzeniem art. 2 ust. 1 ustawy o KRZ i w konsekwencji byłoby to *superfluum*.

Zdaniem Pracodawców RP kryterium wyszukiwania danych ujawnionych w Rejestrze, o których mowa w art. 5-7 ustawy, w odniesieniu do podmiotów niebędących osobami fizycznymi powinien być również REGON. Z przepisu art. 35 pkt 2 ustawy z dnia 20 sierpnia

1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U z 2021 r., poz. 112) wynika, że ilekroć do Rejestru wpisuje się inny podmiot niż osoba fizyczna, zamieszcza się numer identyfikacyjny REGON. Jak podkreślają komentatorzy tego przepisu, numery REGON (podobnie jak w odniesieniu do osoby fizycznej numer PESEL) mogą być przyporządkowane tylko do jednego podmiotu i nie można ich przypisać innemu podmiotowi, nawet po ustaniu bytu prawnego podmiotu, któremu został on pierwotnie przypisany (*vide* A. Michnik, Krajowy Rejestr Sądowy. Komentarz, LEX 2013). W związku z powyższym, w ocenie Pracodawców RP celowe byłoby przyjęcie w § 3 ust. 4 projektu, iż identyfikatorem tym byłby numer REGON.

Odnosząc się do powyższej uwagi to należy podkreślić, że art. 5-7 ustawy o KRZ nie przewiduje, że w Rejestrze będzie ujawniany REGON. W konsekwencji REGON nie może być kryterium wyszukiwania danych ujawnionych w Rejestrze.

Zdaniem Pracodawców RP należy doprecyzować treść § 5 i 6 projektu rozporządzenia poprzez wskazanie, że przepisy te odnoszą się do danych, których ujawniania zaprzestano, bowiem ujawniane dane są ogólnodostępne.

Uwaga uwzględniona.

Ponadto lektura projektu nasunęła Pracodawcą RP następujące pytania:

1. od jakiego pułapu zadłużenia informacja będzie umieszczana w Rejestrze Zadłużonych?
2. czy istnieje minimalna kwota zadłużenia uwzględniana w ewidencji?
3. czy zaległości z tytułu niezapłaconych faktur, rachunków bądź mandatów będą ewidencjonowane w Rejestrze? Jeżeli tak, to na jakich zasadach?
4. Czy Rejestr będzie służył tylko działalności organów państwowych?
5. jeśli tak, to których?
6. czy dłużnik będzie informowany o umieszczeniu jego danych w Rejestrze Zadłużonych?
7. jaki będzie tryb aktualizacji Rejestru i wykreślenia osób lub przedsiębiorstw, które uregulowały swoje zobowiązania?

Odnosząc się do powyższych pytań to należy podkreślić, że kwestie poruszane w pytaniach są materią ustawową, a nie aktu prawnego o niższej radzie. Kwestie te zostały uregulowane w art. 2-11 ustawy o KRZ.

Prokuratura Krajowa podniosła, że § 1 pkt 1 projektu zawiera legalną definicję określenia „system informatyczny”, tj. pojęcia, które występuje nie tylko w projektowanym rozporządzeniu, ale również w ustawie o KRZ, o czym świadczy dyspozycja art. 1, art. 9 ust. 1 i 2 i art. 10 ust. 3 tej ustawy. Tego rodzaju zabieg legislacyjny należy uznać za niewłaściwy.

Pozostaje on w sprzeczności z brzmieniem § 149 *zasad techniki prawodawczej*, stanowiących załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „*zasad techniki prawodawczej*” (Dz. U. z 2016r. poz. 283). Zgodnie z tym przepisem w akcie normatywnym o randze podstawowej, bez wyraźnego upoważnienia ustawowego, nie formułuje się definicji ustalających znaczenie określeń użytych w ustawie. Warunkiem niezbędnym do sformułowania w akcie wykonawczym definicji wyznaczającej charakter określenia ustawowego jest zatem istnienie wyraźnego do tego wskazania w ustawie. Nie wystarczy tutaj samo generalne upoważnienie do wydania aktu wykonawczego, lecz wymagane jest oddzielne, bezpośrednie upoważnienie do zdefiniowania określonego terminu ustawowego. W art. 13 ustawy o KRZ tego typu zapisy nie występują.

Uwaga uwzględniona.

Podmiot ten krytycznie odniósł się do kształtu § 1 pkt 2, § 2 ust. 1 i 2 oraz § 3 ust. 2-6 projektu. W treści tych przepisów zawarte jest bowiem odesłanie do bliżej nieokreślonej ustawy, przy jednoczesnym braku wyjaśnienia tego pojęcia w tzw. słowniczku rozporządzenia.

Uwaga uwzględniona.

Prokuratura Krajowa ma wątpliwości o charakterze normatywnym do § 2 ust. 2 projektu, mówiącego o tym, iż dane, o których mowa w art. 7 i 8 ustawy (domyślnie ustawy o KRZ) są zamieszczane, zmieniane lub usuwane z Krajowego Rejestru Zadłużonych przez uprawniony do tego organ z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego lub bezpośrednio przez system informatyczny tego organu. Powyższe oznacza, że inny sposób przetwarzania tych danych jest niedopuszczalny. Tymczasem, zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o KRZ, dane te w Krajowym Rejestrze Zadłużonych zamieszcza też komornik, bez wskazania jednak, że czyni to z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, jak ma to miejsce w przypadku innych zobowiązanych do tego podmiotów. Kwestia ta wymaga wyjaśnienia i stosownego uregulowania w projektowanym rozporządzeniu.

Odnosząc się do powyższej kwestii to należy podkreślić, że komornik jest organem władzy publicznej w zakresie wykonywania czynności w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym (art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 2018 r - o komornikach sądowych, tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 121). W konsekwencji nie zachodzi potrzeba stosownego uregulowania tej kwestii w projekcie.

Prokuratura Krajowa wywnioskowała, że projekt nie określa zasad i warunków odnoszących się do bezpieczeństwa danych przetwarzanych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Okoliczność tę należy traktować jako przejaw niekompletnego wypełnienia

delegacji ustawowej, której treść wprost wskazuje na wydanie rozporządzenia określającego sposób przetwarzania danych przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia bezpieczeństwa tych danych. Potrzeba zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa danych gromadzonych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych powinna sprowadzać się do wprowadzenia mechanizmów, które zapewnią administratorowi tych danych, tj. Ministrowi Sprawiedliwości, pełną kontrolę nad ich przepływem oraz ochronę przed ich nieuprawnionym pozyskaniem. Warunek ten jest szczególnie ważny w sytuacji, gdy dotyczy to jawnego rejestru, z którego dane udostępniane są drogą elektroniczną za pośrednictwem sieci Internet (art. 4 ustawy o KRZ). Przy tworzeniu wskazanych rozwiązań zastosowanie powinny znaleźć reguły odnoszące się do ochrony danych osobowych, w tym wynikający z art. 25 *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)* (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.) obowiązek uwzględniania ochrony prywatności tych danych w fazie projektowania regulacji oraz w drodze realizacji zasady domyślnej ochrony danych.

W zapewnieniu bezpieczeństwa przetwarzania danych zwartych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, w tym zagwarantowaniu właściwego stopnia ich poufności i dostępności oraz zminimalizowaniu ryzyka utraty przez administratora danych kontroli nad bazą danych, przepisy rozporządzenia powinny przewidywać rozwiązania niwelujące zagrożenia masowego pobierania danych. Zadaniu temu służą między innymi rozwiązania uniemożliwiające automatyczne składanie zapytań w celu uzyskania dostępu do pełnych danych systemu. Przykładem tego typu regulacji jest § 15 ust. 5 *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych* (Dz. U. z 2016 r. poz. 292 oraz z 2017 r. poz. 1116).

Odnosząc się do powyższej uwagi to należy podkreślić, że obowiązek zabezpieczania systemów wynika między innymi z wydanego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570 z późn. zm.), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz.U.2017.2247 j.t.).

Prokuratura Krajowa podniosła zasadność wprowadzenia uregulowania dającego określonym organom możliwość wielokrotnego i nieograniczonego w czasie przeszukiwania

Krajowego Rejestru Zadłużonych, gdy jest to niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań. Tego rodzaju rozwiązania przewidziane są w art. 36⁴ *ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204). Wskazana możliwość dostępu do danych z Krajowego Rejestru Zadłużonych winna być realizowana za pośrednictwem systemów teleinformatycznych właściwych organów. W tym zakresie projekt również wymaga uzupełnienia, albowiem w obecnym kształcie nie przewiduje on możliwości udostępniania danych w inny sposób niż za pośrednictwem strony podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości. Istotnym elementem bezpieczeństwa przetwarzania danych jest także przyjęcie odpowiednich narzędzi służących do wyszukiwania danych, a ich właściwe zastosowanie jest szczególnie pożądane w przypadku jawnych rejestrów.

Odnosząc się do powyższej uwagi to należy podkreślić, że kwestia umożliwienia określonym organom możliwości wielokrotnego i nieograniczonego w czasie przeszukiwania Krajowego Rejestru Zadłużonych, gdy jest to niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań jest materią ustawową, a nie materią rozporządzenia.

Prokuratura Krajowa w odniesieniu do danych osób fizycznych podniosła, że wątpliwości budzi możliwość uzyskania tych danych wyłącznie po wpisaniu w zapytaniu numeru PESEL. W dobie dynamicznego rozwoju systemów informatycznych, przy założeniu wymogu wpisania jedynie numeru PESEL, z łatwością można wyobrazić sobie sytuację automatycznego przeszukiwania bazy danych z wykorzystaniem algorytmów wyliczających numer PESEL i tym samym przejęcia danych zamieszczonych w tej bazie, co przy uwzględnieniu charakteru danych odnoszących się do osób fizycznych może zagrażać nie tylko bezpieczeństwu tych danych, ale również naruszać prawa osób, których dane są przetwarzane.

Z tych też względów należy rozważyć zasadność wprowadzenia systemu dającego możliwość wyszukania danych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych przy użyciu jednocześnie więcej niż jednego kryterium.

Odnosząc się do powyższego postulatu to należy podkreślić, że na fazę budowy systemu Krajowego Rejestru Zadłużonych nie przewidziano takiej funkcjonalności. Propozycja po szczegółowym przeanalizowaniu zagadnienia zostanie ewentualnie uwzględniona na etapie rozwoju systemu Krajowego Rejestru Zadłużonych.

Prokuratura Krajowa zasygnalizowała, że podany w § 6 projektu tryb przekazywania danych do badań naukowych powinien zostać uzupełniony o zapis przewidujący w uzasadnionych przypadkach możliwość udostępniania danych pozbawionych informacji identyfikujących osobę, jak też możliwość dokonania przez Ministra Sprawiedliwości odmowy udostępnienia danych. W tym wypadku celowe jest, aby zaprojektowane rozwiązanie było

zbieżne z formułą § 3 *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowych zasad i sposobu przetwarzania oraz przekazywania danych osobowych zgromadzonych w zbiorach Krajowego Rejestru Karnego do celów statystycznych oraz badań naukowych* (Dz. U. z 2015 r. poz. 984).

Uwaga uwzględniona.

Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce wniósł o dostęp automatyczny w trybie teletransmisji (np. przy wykorzystaniu technologii API) do danych zgromadzonych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. W ocenie Projektodawcy nie ma takiej potrzeby. Wystarczającym gwarantem realizacji zasady bezpieczeństwa obrotu prawnego jest zasada jawności w ujęciu formalnym wyrażona w art. 4 ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych.

Podmiot ten również postulował o ujednolicenie w projekcie ustawy warunków przekazywania danych informacji o tzw. dłużnikach alimentacyjnych do KRZ, przez te same organy na innych warunkach niż do BIG-ów. W przypadku KRZ – przesłankę stanowi powstanie zaległości za 3 miesiące, natomiast w przypadku BIG-ów - za 6 miesięcy. przy czym z punktu widzenia bezpieczeństwa obrotu prawnego i gospodarczego preferowany byłby jednolity termin 3-miesięczny.

Uwagi nie dotyczą projektu rozporządzenia.